

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1913. november 13.

258. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. I. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Fetefős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy óra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Uj irány kereskedelmi politikánkban.

—o—

A Balkán-háboru a legnagyobb pusztítást itt nálunk végezte. A gazdasági viszonyok teljes zűllése, pénzügyeink leromlása, a köz- és magánhitel csaknem teljes megszűnése, a kereskedelem és ipar válsága talán még a háborut viselt országokban sem akkora, mint minálunk, Románia, Szerbia tud a külföldön kölcsönt kapni, a magyar állam azonban csak függő adósságokkal képes magát a víz felett tartani. A háboru után a gazdasági élet a Balkán-államokban feltámad és a kis nemzetek már javában takarítják el a romokat, amelyek a véres eszták nyomát jelzik. E győztes és területileg erősen megnagyobbodott országok új fogyasztási tereket biztosítanak az európai tőkének és iparnak és a nagy nyugati államok között már megindult a versengés az új Balkán meghódítására, a vesztes pedig ismét csak Ausztria-Magyarország és a monarchia kebelében a mi kereskedelmünk és iparunk lehet, mert a Balkán-államokban ma az az ur, aki pénzt tud nekik kölcsönözni. A szállításokat, az üzleteket, az ipari fogyasztást azok a tőkegazdag államok hódítják el előlünk, amelyek a Balkán-államok most bekövetkező nagy fejlődését pénzzel finanszírozni képesek. Minthogy pedig mi még annyit sem tudunk előteremteni, a

mennyi a magunk legégetőbb szükségleteire kell, már most is tehetetlenül kell nézünk, miként hódítják el iparunk eddig bevált fogyasztási területeit a nálunk hatalmasabb, gazdagabb országok.

A magyar export-törekvések történetében tehát a balkáni átalakulás forradalmi jelentőségű. A földrajzi fekvés folytán Szerbia, Bulgária, a Levante és a volt Törökországnak a Balkán szövetségek által meghódított területei kínálkoztak a legtermészetesebb exportterületekként iparunk számára és egész exportpolitikánk arra volt irányítva, hogy a Balkán-államok mezőgazdasági termékeit ki cseréljük a mi iparunk termékeire. Ezen az alapgondolaton épültek fel a Balkán-államokkal való kereskedelmi szerződéseink is és habár a legutóbbi kereskedelmi politikai korszak agrár védővamos jellege a Balkán-államok produktumainak behozatalát nagyban megnehezítette és ennek következményeként ipari kivitelünk ezekben az államokban szintén megnehezült: mégis a magyar export-politika vezérlő elve megmaradt, a Balkán-országok ipari meghódítása. Ebben a törekvésünkben állott be mostan döntő jelentőségű fordulat. Nem mintha a Balkán elveszítette volna reánk nézve értékét, a geográfiai fekvésben rejlő előnyeit, versenyképességünket éppen ezekben fogva biztosító jellegét, hanem a nagy európai államok a pénz hatalmával fogva teljesen a maguk gazdasági érdekkörébe vonják az új Balkánt és ezzel exportunknak hatalmas, erős versenytársat te-

remtenek ott, ahol a természetes körülmények folytán a mi versenyképességünk eddigelé megvolt.

E változott viszonyok következtében kereskedelmi politikai helyzetünk a Balkánnal szemben gyökeresen változott. Eddig elé a Balkán agrártermékek és főleg az állattenyésztés csaknem egyetlen biztos és alkalmas piacát képeztük és ez a reánk való utaltságuk kiküzdötte iparunknak és kereskedelmünknek a magyar exportérdekek érvényesülését, vagy legalább is elősegítését. Most a finanszírozó államok és a Balkán közt a kölcsönök folytán létesülő érdekkapcsolat oly szoros szálakat tűz, amelyeknél fogva ez utóbbiaknak agrárfeleslege a nyugateurópai államokban is piacra találhat, annál is inkább, mert a kölcsönt nyújtó államok a Balkán exporttörekvéseit, ezek előmozdítására irányuló vasuti és hajózási politikáját hathatósan elő fogják mozdítani és a Balkán-államok most már nemcsak Galacra át, hanem közvetlenül földközi-tengeri kikötőkből lesznek képesek a vízi utat Nyugat-Európával kihasználni. Ugy, hogy Szerbia és Románia reánk való utaltsága az agrár-export terén lassan-lassan meg fog teljesen szünni és ezzel elveszítjük reájuk nézve jelentőségünket, ami viszont azt hozza magával, hogy ipari kivitelünk ezekben az országokban nagyon meg fog esappanni. A közelgő kereskedelem-politikai kampány során ezek a megváltozott erőviszonyok súlyosan éreztetni fogják hatásukat és el lehetünk arra készülve, hogy exportérdekeink

sokára másodszer is nagymama lesz és aki a legenyhébb időszámítással legalább is — negyvenkét esztendő —

— Negyvenöt! . . . — helyesbített ellentmondást nem tűrő hangon az első menyecske.

— Honnan tudod ilyen biztosan? — kérdezte mohón az előbb beszélő.

— Oly gyakran ismételteti szegény Radákné — szült finom mosollyal — „majd ha negyven éves leszek!” biztos, hogy testvérek között is megvan már — negyvenöt esztendő.

— És fehér boát, meg muffot vesz magának, mint egy tizenhat esztendő leánya, vagy egy vénülni kezdő — primadonna. Hallatlan! Vannak asszonyok, akik egyenesen arra születtek, hogy neveltség tárgyát szolgáljanak embertársaiknak. Ma pedig ilyen fehér boáskával és muffoskával kompromittálja az — unokáját. Vagy talán a kis unoka számára vásárolta böles előrelátással — fejezte be gyilkos maliciával nyájas kritikáját a másik szaporaszava barátja.

A harmadik nő nem hangolódott a méltatlankodók duettjéhez. Hirtelen elesécskedett. Nagyon komoly lett az arca s valami mély bánat és szomorúság árnyította be máskor derűs barna szemét. Csak akkor szólalt meg, mikor a másik kettő valóságos kitombolta magát a csufolódás és a kárörvendő méltatlankodás mámorában. Akkor is csak két szót mondott. Csöndesen, alig hall-

„A Tengerpart“ tárcája

Elérhetetlen vágyak.

Három asszony beszélget. Eppen most végezték be a teázást és a fehérkeztyűs inas, halk, előkelő mozdulatokkal szabadítja meg az asszonyokat a kis zsúr-asztalkák kényelmetlenségétől. A szomszéd szobában kártyáznak a férfiek. Igen vigan vannak. Harsány nevetésük és vígalkozásuk zaja bántóan zavarta a bizalmas tereferélést. Már minderről beszéltek, amiről asszonyok csak beszélhetnek egymással, ha kettőnél többen vannak. Az idő későre járt, a társalgás lanyhult és az elfogyasztott tea és szendvics mennyisége döntő hatással van a temperamentumok élénkségére. Tulságosan sokat beszélnek a — férjéről, sőt hosszabb hallgatás után még az időjárás kérdése is szőnyegre kerül.

Szerencsére az egyik asszony hirtelen felsikoltott, mintha életének legjobb esélykedését mulasztotta volna el:

— Jé! Hiszen még nem is mondtam el nektek. No, de ilyen csacsiságot! Ma délután, a Váci-utcában Radáknét láttam. És tudjátok-e, mi volt rajta?

A másik kettő, mintha galvanikus ütést kapott volna, fölegyenesedett a puha szőnyegek kényelméből, ahol mint valami kényes, fehér maszkák beleásták magukat, a selyem-

és himzett párnák tömegébe. Csillag szemmel egyszerre kiáltották:

— Uj ruha... megint?!

— Uj kalap... ismét?!

— Nem, gyermekeim! Sem uj ruha, sem uj plöröz, hanem uj — boa! És tudjátok-e, milyen prémiből?

— Coboly? Hód? Szilzskin vagy kék róka? — kiáltotta megint a bájos összevisszaságban a másik két asszony.

Az első csak nevetett kitörő vidámsággal és a jól értesült haditudósító büszkeségével.

— Megint nem találtátok el. Se coboly, sehód, kék róka meg éppen nem, hiszen tavaly volt neki. Persze, olyanfajta, amelyet a Rákóczi-uton árulnak karácsonyi okkázión és ugy céduláznak ki: „Kék róka — ötven korona. Közönséges hazai róka — száz korona.” Festett, ócska lim-lom. Nem. Nem a tavalyi szemfényvesztő, hazug rongy lógott a nyakán, hanem egy óriás, csaknem földet seprő, hófehér — jegesmedve! Ugy festett vele, mintha egyenesen északisarki expedicióból érkezett volna, mert a muffja is akkora volt, mint egy nagyobbfajta medvebőr. Természetesen szintén az ártatlanság ragyogó hősínében tündökölte.

A másik asszony hangos, éles kacagásra fakadt.

— Radákné fehér boában? — fuldokolta göresös jókedvében. — Egy asszony, akinek tavaly ment férjhez a leánya, aki nem-

számára előnyöket és kedvező előfeltételeket kialakítani sokkal nehezebb, mint eddig, egyszerűen azért, mert fontosságunk, mint a Balkán-agrár-produkció fogyasztási területe lényegesen megesappant.

Ezzel a kedvezőtlen auspiciummal indulunk majd bele a Balkán kereskedelmi szerződések tárgyalásába és joggal tarthatunk attól, hogy az egész magyar kiviteli politika gyökeres revíziójára lesz szükség, ha csak amúgy is minimális ipari kiviteliünknek még lényegesebb megesappanására nem akarunk reáfangyolodni. Új fogyasztási területek után kell tehát néznünk a veszendőbe menő Balkán-államok minden talpalattnyi területe helyébe, és ezeket az új területeket csak a távolabbi keleten és a tengerentúli nyugaton fogjuk megtalálhatni. A Balkán-államok megváltozott viszonyai reá fognak kényszeríteni a világ-export megteremtésére. Az a kényelmes politika, amely eddigelé csak a szomszédba sétált, úgy látszik végképpen berozsdásodik és helyébe kell lépnie a nagyszabású exportpolitikának, amely a távoli piacokat iparkodik majd meghódítani és velünk gazdasági érdekkapcsolatba hozni. Ennek a nagyszabású exportpolitikának azonban első és mellözhetetlen előfeltétele egy hatalmas, nagy, önálló magyar nem-

zeti tengerhajózás. Ha a kormány által elkészített hajózási szerződések ennek a szempontnak megfelelnek, úgy azokat gazdaságunk érdekében gyorsan meg kell csinálni. Viszont csekély, apró-cseprő eszközökkel egy olyan tengerhajózást létesítenünk nem lehet, amely export-politikánk e nagy átalakulását lehetővé tenné. Ha az állam bármily áldozatokkal meg tudja teremteni azt a magyar tengerhajózást, amely nagyarányú kiviteli politikának lebonyolítására alkalmas, úgy erre a célra semmi áldozat sem sok. Ha ellenben a kormány az ország pénzén olyan hajózási szubvenciós-politikát csinál, amelylyel ez a nagy cél, t. i. a magyar kivitelnél a világforgalmi relációkba való bekapcsolása és új távoli piacok meghódítása nincsen elérve, úgy minden krajeárnyi szubvenció kidobott pénz.

Nagy probléma előtt áll tehát gazdaság-politikánk. Megmenteni a Balkánból számunkra azt, ami még menthető és pótlást találni az elveszettért újabb távoli piacokon: ez a kettős feladat hárul már most a kormányférfiakra és közgazdaságunk aktív tényezőire. Úgy érezzük, hogy egész kereskedelem-politikánk ezzel válságos pontra jutott és igen nagy horderejű döntések küszöbén áll.

Sötétség országa - Fiumében.

Fiume a kiewi tárgyaláson. — A kapucinusok aknamunkája. — Mi van a papi nyomdában? — Kik a butaság fiumei vámszedői? — Segítsen Szent Johanna.

—o—

A múlt században egy papi szerzet ütötte fel sátorfáját Fiumében. A kapucinus barátok voltak ők, akiknek csendes szereplését jóakarattal vette körül e város társadalma, mert — úgy látszott — hivatásuknak akarnak élni és semmi olyan célt szolgálni nem kívánnak, amelylyel bárkit is meg bántathatnának. A esuhás és szálnalmas külsejű barátokat csendes részvét kísérte, mikor tarisznyával a hátukon végig eszozogtak az utcákon és hol itt, hol ott kopogtattak be egy kis alamizsnáért. Ki gondolta volna akkor, hogy a jó szívvvel adott alamizsnából fegyvert merészelnék kovácsolni a társada-

lató sóhajjal, mintha szelid fuvallatra egy virágszirom perdül le a földre:

—Szegény asszony!

— Ugyan miért sajnálod azt a nevetséges teremtetést? — zengte meglepetten a barátnők korusa.

— Sajnálom, mert mi marad neki ezután, ha ezt az utolsó, ezt az „elérhetetlen vágyát“ is teljesítette.

— Na hallod, lelkem! — nevettek az asszonyok — csak nem ez a rongyos fehér boa meg muff volt a Radákné „elérhetetlen vágya“!

— Miért ne — mondotta szelíden a harmadik. — Miért ne kívánhatta Radákné hosszú évek során át kinzó epedéssel és forró vágygallyal ezt a „rongyos“ fehér boát. Hát nem tudjátok, hogy minden ember hordoz a szíve mélyén egy „elérhetetlen vágyat“. Még halála óráján is csak erre gondolva. Erre az egyetlen, erre a soha nem teljesedő, forrón kívánt „vágy“-ra, amely Radáknénál — biztosan tudom — egy fehér jegesmedve boa volt. És a szerencsétlen elérte negyvenöt éves korában azt, amire tizenhat éves kora óta áhítozott. És ezzel megfosztotta magát egy gyönyörű álomtól. Egy forró vágytól. Egy gyótró, és mégis édes epedéstől. . . A nagyanyám kilencven éves korában halt meg, mint mondani szokták: szellem itulajdonságának teljes frissességében. És haldokolva mindig egy rózsaszín ruhát em-

lom egy értékes és megbecsült része ellen, a kik közül bizony nagyon sokan raktak garasokat az ájtatos szemforgatások kíséretében kinyújtott papi kézbe.

A bankadatlanul gyűjtött fillérek gyorsan szaporodtak és egymásután dagadtak százasokká és ezresekké. A kapucinus barátok kezdtek tollasodni. Csakhamar megvolt a telek a város szívében, aztán megépült a gyönyörű templom is a Commercio-téren. A fillérek most már gyorsabb tempóban vülekeztek és mire az emberek észre vették, a kapucinusok kezdtek az eszmét terjeszteni. Vagy mondjuk helyesebben, hintgették a

legetett. Azt a drága, forrón óhajtott ruhát, amelyet sohasem viselt, — mert sohasem volt rózsaszín ruhája. És kilencven éves korában olyan lágy, édes epedéssel telt arcánásokkal halt meg, mint egy fiatal menyasszony, aki az első szüzi esőkre várakozik, pedig csak egy sohasem viselt, de mindig forró vágygallyal kívánt — rózsaszín ruhára gondolt.

Az asszonyok hirtelen elhallgattak és lemerültek a legrejtelmesebb, legviharosabb tenger mélyébe, ahová idegen buvár — viselje bár a világ legbiztosabban fölszerelt érisisakját — ne merészkedjék soha: a tulajdon asszonyi szívük rejtelmes tengerébe. . . És valamennyinek csakhamar könnyes lett a szeme, mély sóhajtól nehéz a szíve és halvány az arca.

— Ezelőtt hat esztendővel Nizzába vitt az uram nászútra — törte meg a csendet megint a harmadik. — Ott láttam egy orosz asszonyt. Tüdőbeteg volt ő is, mint a Mau-passant orosz grófnője. Már járnai sem tudott szegény. Tolókosin tolták és az ölében mindig volt egy bokorfa, kábitóan illatos, szinpompás virág. A keblén meg, az elsősvadt, szegény kis keblén, vastag aranyláncan egy bizánci madonna képét viselte. A moszkvai esodatevő szüz briliánsokkal, drága rubinokkal kirakott medaillonját. Fia tal asszony voltam, szerettem az uramat és mégis olyan forró kívánsággal óhajtottam

magot, azt a magot, amelyből a gyűlölet, a harc, az egyenetlenség, a széthuzás fája burjánzott ki.

Nyomdát rendeztek be az egykor szerény kapucinusok, aztán lapokat adtak ki. De milyen lapokat! Ami szenny, piszok, gyűlölet a társadalom alján leülepedett, az mind felszínre került ezekben a papi újságokban. Minden számuk harcot és Krisztus nevében gyűlöletet szít. Igaz, senkisémet vette komolyan őket, még a bíróság sem, amely alig pár héttel ezelőtt mondotta ki, hogy a kapucinusok írását (akkor a rituális vérvád káposztáját melegítették fel) nem szabad komolyan venni, mert ilyen dajkamesék nem alkalmasak az izgatásra.

Igy gondolkodott a bíróság és mi csak helyeselhetünk ezt a felfogást. Valóban, komoly és józan eszű ember csak mosolyogni tud a kapucinusok eltorzult fattyuhajtásain. Ámde ők, a kolduló konkolyhintők, vérszemeket kaptak a bíróság szegénységi bizonyítványától és „Il Risveglio“ című heti lapjukban olyan piszkos és kvalifikálhatatlan támadást intéznek a zsidók ellen, hogy ezzel végleg eljártak a kisded játékaikat, és teljesen megértek arra, hogy minden emberi szimpátiát, részvétet és jóakaratot megvonjanak tőlük. Itt van előtünk a pamflet, amelyben csekély 54 rituális dajkamesét tárdal fel. Hogy mekkora az értékük, kitűnik abból, hogy pld. a tiszaeszlári esetet is felsorolja, ahol pedig — mint minden gyerek tudja — fényes elégtételt szolgáltatott a zsidóságnak.

A felsorolt „esetek“ között van még vagy tíz magyarországi, köztük egy Tyrman (?) nevű magyar községben 1494-ben történt gyilkosság, egy 1791-iki tasnádi eset, egy 1853-iki esztergomi rituális gyilkosság, egy 1875-iki zborói, egy 1877-iki izlaci (?), egy 1879-iki tállyai, egy 1879-iki Piros községben, egy 1879-ben Budapesten történt rituális gyilkosság és egy 1881-ben Szombathelyen kiderült eset. A vérvád mellett bizonyítékkul hivatkozik az „Il Risveglio“ eme november 3-iki cikke Csernoch hercegprimásra is, aki pedig félreértett szavaira éppen tegnap adta meg a legesattánosabb magyarázatot, midőn Beilis felmentése után egy fővárosi napilap munkatársa előtt így nyilatkozott:

— Tehát Beilist felmentették! — *tiszta*

magának egy éppen olyan madonnát, mint még soha semmit a világon! Sziinte beteg lettem a nagy vágyakozásának. De az uramnak nem szóltam róla. Nem tudom miért, de nem szóltam. Pedig még akkor szólhattam volna. A nászúton még inkább udvarlónk a férj, mint okos, megdöntöt — társunk. Az orosz asszony hirtelen meghalt és kisült, hogy nagyon szegényen halt meg. Elárverezték az ékszereit, hogy kifizethessék a hotelezámláját. És én kényszeríttem az uramat, hogy azon a reggelen hagyjuk el Nizzát, mikor délben kikállották a sovárgott bizánci madonnám árát. Már akkor megéreztem, hogy ez a csodatevő szüz lesz az én soha el nem érhető vágyam, nem teljesíthető, forró óhajításom. . . Én nem vagyok Radákné, az én nyakamon sohasem fogjátok, még hatvan éves koromban sem meglátni az én „elérhetetlen vágyamat“, — fejezte be szinte diadalmas boldogsággal szavait az asszony.

— És mire jó mindez? — kérdezte kisése esufondárossan az első asszony. — Miért őrizzünk még egy magy, elérhetetlen vágyat a szívünkben halálunk órájáig, mikor egész asszonyi életünk úgy sem áll egyébből, mint nem teljesíthető álmokból, lehetetlen reményekből. Mikor érheti el azt, amit romél? És ha tíz vágya közt véletlenül teljesedik egy, nem a legsilányabb, nem a legértéktelesebb

Távirat — Telefon.

Fiume a képviselőházban.

— Vio Antal interpellációja. —

BUDAPEST, nov. 12. A képviselőház mai ülésének végén Vio Antal dr. interpellációt intézett Tisza István gróf miniszterelnökhöz a fiumei ügyek miatt. Azt fejtegette, hogy Fiume autonómiáját ok nélkül függesztették fel és súlyos sérelemnek minősítette, hogy a kormányzót kormánybiztossá nevezték ki, aki teljhatalommal rendelkezik, hivatalnokokat nevez, a város vagyona felett rendelkezik stb. Lehetetlen állapot az, mondotta, hogy a kormányzó másodfokon jóváhagyja azt, amit első fokon representanzai hatáskörében cselekedett. Ez nem más, mint Fiume szabad város jogainak korlátozása. Sérelmezi, hogy a választásokat azzal az ürügyvel, hogy a névjegyzék nem kész, nem írják ki. Tessék a régi névjegyzék alapján választani. A következő interpellációt intézi a belügyminiszterhez:

— Hajlandó-e a belügyminiszter azon tarthatatlan állapotnak, amely Fiume autonómiájának felfüggesztéséből és a kormányzónak teljhatalommal való felruházásából származik, — véget vetni és ez által a magyar törvényekben nem gyökeredző kormánybiztosságot beszüntetve, a törvényes rendet helyre állítani?

— Magyarországnak nagy érdeke az — fejezte be Vio — hogy Fiumében az olaszság szerephez jusson.

Az interpellációra Tisza István rögtön válaszolt. A képviselő ur — mondotta — olyan hurokat penget, amelyhez magam is szívesen csatlakozom. Tényleg mindnyájunk érdeke, hogy Fiume és a magyarság között az egyetértés helyre állíttassék. Egy fél század óta az a magyar politika irányelve, hogy Fiumében az olaszság megfelelő szerephez jusson, **ámde ez csak úgy történhetik, hogy ezzel a magyar állam oda lent ne veszítse el az uralmát.**

Viszály a magyar állam és Fiume között nem lehet, mert **ha Fiume teljesíti kötelességét, akkor meg lesz a harmonia, ha pedig nem teljesíti, akkor sem lesz viszály, hanem az állam oly eszközöket fog alkalmazni, melyekkel a rendet fenntarthatja. Képtelenség az, hogy bármelyik város olyan jogokat vindikáljon, hogy egy neki nem tetsző törvényt kihirdet-e, vagy sem, végrehajtja-e, vagy irattárba teszi. Nem fogjuk tűrni, hogy egy város állam akarjon lenni az államban és kénye-kedve szerint cselekedhessék.**

Ne ringassa magát Fiume illúziókban, ne rontsák a helyzetet, hanem igyekezzenek velünk karöltve járni, akkor nem lesz semmi baj.

A representanza ellenszegült, tehát fel kellett oszlatni, az állandó választmány lemondott, azért kormánybiztost küldtünk ki. A választást a névjegyzék hiányában eddig nem lehetett megtartani, de amint ez készen lesz, a választást ki fogják írni. Reményem, hogy az új representanza teljesíteni fogja kötelességét és a magyar állam szuverenitásának józan gondolkodással, becsülettel igyekvéssel érvényt fog szerezni. Akkor, de csak akkor eljön a béke korszaka.

A miniszterelnök válaszát tudomásul vették.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 12. Az ellenzék ma nem ment be az ülésre. Tizenegy órakor nyitotta meg az elnök az ülést. Rakovszky Iván előadó ismertette a vármegyei tisztségviselők mandátumának meghosszabbításáról szóló javaslatot, melyhez Szabó István (Nagyatád) szölt hozzá. Tisza válaszolt Szabónak, azután a javaslatot elfogadták. Végül Vio Antal dr. interpellált. Erről más helyen tudósítunk.

A delegáció.

BUDAPEST, nov. 12. A munkapárt elfogadta Vázsonyi jelölését a függetlenségi párt részéről, így Vázsonyi bejut a delegációba.

A kizárt képviselők.

BUDAPEST, nov. 12. Az ellenzék — tudvalevőleg a delegációba jelölte Rakovszky Istvánt és Lovászy Mártont is, akik pedig ki vannak tiltva a Házból. A munkapárt nek az a véleménye, hogy a két képviselő a delegáció ülésein nem vehet részt. Bizonyos azonban, hogy Rakovszky és Lovászy, hivalkozással arra, hogy az új házszabály érvénytelen, megkísérik, hogy a delegációba bejussanak. Ebben az esetben a delegáció elnökének a feladata lesz, hogy őket eltávolíthassa. A parlamenti őrséget minden esetben Bécsbe rendelik, hogy ott az elnök rendelkezésére álljon. El vannak készülve, hogy a két kizárt képviselő a delegáció megnyitására a Burgban is megjelenjen, ahonnan — természetesen — a parlamenti őrség nem távolíthatja el őket. Kormánykörökben azt mondják, hogy ezt nem fogják megakadályozni, hanem kerülnék minden feltűnést és Rakovszky és Lovászy jelenlétéről egyáltalán nem fognak tudomást venni.

A Gerő-ügy.

BUDAPEST, nov. 12. A mentelmi bizottság tegnap délután a Héderváry—Gerő afférral foglalkozott. Darvay Fülöp előadó javaslatára elhatározták, hogy a hadbíróiságtól bekérik a Gerő százados ellen lefolytatott ügy aktáit.

Berehtold audienciája.

BÉCS, nov. 12. A király ma hosszabb audiencián fogadta Berehtold külügyminisztert.

Kossuth állapota.

BUDAPEST, nov. 12. Kossuth az éjjelt álmatlanul töltötte, fájdalmat megújultak, a bélműködés zavaros. Reggel felé ájulási rohamai voltak, állapota állandóan súlyos és aggodalomra ad okot.

A Forgalmi Bank pöre.

BUDAPEST, nov. 12. Az Általános Forgalmi bank r. t. felszólítást intézett Tiszához, hogy nov. 17-ig térítse vissza az elismerten átvett és visszafizetni megígért 1 és fél milliót, ellenkező esetben polgári pert indít és egyben csalás miatt feljelentést tesz Lukács és Jeszenszky ellen.

A tintatartó dobálók.

BUDAPEST, nov. 12. Ma foglalkozik a kir. tábla az 1910. márc. 21-iki ülés tintatartó dobálóinak, Zakariás Jánosnak és társainak ügyével. Ítélet holnapra várható.

Beilisről.

KIEW, nov. 12. Beilis a kimerültségtől beteg és sanatóriumba vitték. A rendőrség, bár rend uralkodik, mégis azt a tanácsot adta Beilisnek, hogy családotól költözzék el, amint Beilis meg is fog tenni.

KIEW, nov. 12. Két amerikai imprefárió érkezett ide, kik Beilisnek 1 millió koronát ígértek, ha velük felolvasó köruttra indul, hogy előadást tartson a lefolyt perről, kiállott szenvedéseiről, stb. Hivatkoztak Bryan példájára, aki, tudvalevőleg orfeumokban tartott felolvasást. Beilis az ajánlatot nem fogadta el és kijelentette, hogy boldog lesz, ha ezentul nyugodtan élhet majd családjában.

A lopott pénz.

BUDAPEST, nov. 12. Keller György Ágostonné a férjétől különváltan élő ur-asszony ma a rendőrségen panaszt emelt gyermekei és férje ellen, hogy ezek kicsalták tőle 160.000 korona készpénzt. A vizsgálat alkalmával kitént, hogy ez a pénz egy 20 év előtti sikkasztásból eredt. Ugyanis 1895-ben letartóztatták Keller György Ágostont, a Kisbirtokosok Hítelintézetének pénztárnokát, aki az intézet kárára 400.000 koronát sikkasztott. Keller beismerésben volt, 112.000 koronát visszaadott, a többire azt mondta, hogy elköltötte. Nyolc évre ítélték. Miután büntetését leülte, visszatért családjához. Kellerné később különvált férjétől, gyermekei is férjéhez mentek, a férj pénze azonban nála maradt. Nemrég a leánya rábirta az anyát, hogy a pénzzel együtt térjen vissza a férjhez. Ez megtörténvén, Keller és leánya erővel elvették a pénzt az asszonytól, ki aztán a rendőrségen feljelentést tett. A rendőrség, miután megállapította, hogy ez a pénz még a sikkasztásból származik, azt lefoglalta.

Elsülyedt tender.

POLA, nov. 12. Tegnap este 8 óra 10 perckor a San-Marco gőzös Triesztből övet a kikötőbe akart térni, mikor a haditengerészet egy tenderje nyílsebesen kirohant és egyenesen a San-Marcoba futott. A tender nagy erővel összeütközött a San-Marcoval és darabokra törött. A benn ülők a vízbe estek, de kimentették őket, de a tender pár pillanat alatt elsülyedt.

Éhhalál az expresszvonaton.

NEWYORK, 12. Néhány nap óta Newyork államban óriási vihar dühöng. A vonatok elakadtak. A Chicago—newyorki híres expresszvonatot, melynek pontossága minta szerű volt, szintén meglepte a hóvihar, háromszáz utasa a legkétségbeesettebb helyzetben van, huszonnégy óra óta nem evett.

A fájdalomtól mélyen lesújtva közöljük barátainkkal és ismerőseinkkel, hogy

VEZZIL TERÉZ szül GHERSINA

tegnap délután 5 órakor hosszú és kínos, de keresztényi hittel eltűrt szenvedés után 62 éves korában elhunyt.

Szeretett halottunk hült tetemeit csütörtökön a hó 13-án délelőtt 10 órakor kísérik ki a Via delle Pile 3. számú gyászházból a családi sírboltba.

FIUME, 1913. november 12-én.

A gyászoló család.

A trieszti pestis.

TRIESZT, nov. 12. A Marokkóban előfordult pestisesetekre való tekintettel a tengerészeti hatóság elrendelte, hogy a marokkói kikötőkből érkező hajókkal szemben a párisi nemzetközi egyezmény határozatai alkalmazandók.

Leégett gyár.

BUDAPEST, nov. 12. A Celluloidárugyár teljesen leégett. A kár fél millió korona.

38 baltaesapás.

SZOMBATHELY, nov. 12. Boba községben a 79 éves özv. Wilkivinsné 38 baltaesapással megölte Helén nevű leányát, aki ott postamesternő volt, aztán felszaladt a padlásra, felvágta az ereit és a mélységbe ugrott.

Automobilkatasztrófa.

PARIS, nov. 12. Saint-Privat és Milau között az országuton felborult Castelnau párisi híres ügyvéd automobilja, a melyen kívül felesége és három vendége ült. A sofőr és egy hölgy szörnyet halt, Castelnau, neje és két vendége halálosan megsebesült. Egy később arra robogó gépkocsi utasai vették észre a szerencsétlenséget, a sebesülteket kocsira emelték és bevitték a saint-privati közkórházba.

APOLLO-SZINHÁZ.

Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

November 1-től 15-ig.

A színház fennállása óta a legsikerültebb műsor.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

A NAGYSZERŰ MŰSOR DACARA
a BELÉPŐDIJAK NEM EMELTETTEK

Műsor:

SCENK-MARVELLY CSOPORT

Vajda Flóra | **Lysander Julia**

énekesnő.

kabareművésznő

Ambré és Adonis

Valter Gizella | **Warnow Traute**

MASCOTT TRIO

Kiss Duci

Delepa Giani

magyar énekesnő.

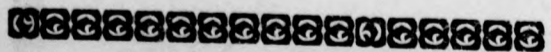
olasz szubrett

SINGER KÁROLY

kómikus

MOZGÓ FÉNYKÉP.
Előadás után kabaré szabad bemenettel.

Minden vásár- és ünnepnap délután 4 órakor családi előadás. Bemenet 40 fillér, rezervált hely 70 fillér, páholy 1 korona.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy az ujonnan átalakított, jól ismert

AL TAMBURINO

Via Lod. Kossuth (a postaépület mellett.) vendéglőt saját számlámra átvettem. Kitűnő konyha, isztriai és dalmát borok, Puntigam sör.

POSTÁSOK TALÁLKOZÓHELYE.

Számos látogatást kér

FRANCOVICH RÓBERT.

Oroszország Görögország ellen.

PÉTERVÁR, nov. 12. Görögország még mindig nem vallott nyíltan színt az albán határok kérdésében, de most már bizonyos, hogy végül mégis engedni fog az Ausztria-Magyarország és Olaszország együttes fellépésének. A francia sajtó az egyetlen, a mely Görögországot ellenállásra tüzei, az orosz kormány nem támogatja a görögöket és a hozzá közel álló lapok is engedékenységet tanácsolnak az athéni kormánynak. A pétervári Rjees című lap ma ezeket írja: A minimum, amit a diplomáciától követelni kell, hogy ne buzdítsa a görögöket ellenállásra olyan követelések ellen, amiket európai határozatok alapján akarnak velük szemben érvényesíteni.

ROMA, nov. 12. A hármasszövetség és a hármasszövetség kormányai hajlandók az angol külügyminiszterium tervének megfelelően Görögországnak bizonyos területi kárpótlást juttatni, ha Albániát azonnal kiűriti. Ez a kárpótlás a határ kiigazításában állana, de olyan keretek között, hogy a londoni nagykövetségi konferencia határozatait ne érintse.

—«O»—

Török-görög béke.

KONSTANTINÁPOLY, nov. 12. Take Janescu román külügyminiszter közvetítésével sikerült a török-görög ellentéteket teljesen elsimitani. A békét szóbelileg már megkötötték, ma megfogalmazzák a békeszerződést, melyet aztán mindkét állam megbízottjai aláírnak. Míg azonban a békeszerződés aláírva nincs, addig a föltételeket nem hozták nyilvánosságra.

A kegyetlen görögök.

SZALONIKI, nov. 12. A szerb hatóságok egy idő óta bizonyos érdeklődést tanúsítanak ama bolgárok iránt, akik görög fogóságban vannak, de ujszerbiai illetőségűek. A szalonikii szerb főkonzulátus ösztönzésére Pasics miniszterelnök Venizelos miniszterelnökhöz fordult, hogy kérje az összes bolgárok szabadonbocsátását. Pasics rámutatott arra, hogy azok a bolgárok immár szerbeknek tekintendők. A szerb főkonzulátust erre értesítette a görög hatóság, hogy a görög kormány megígérte a foglyok szabadonbocsátását. Tényleg szabadonbocsátottak Ithakába internált nagyszámú bolgárt. Ezenkívül azonban még állítólag 400 bolgárt a görög hatóságok nem akarnak szabadon bocsátani.

A szerb főkonzulátus megbízottja meglátogatta a szalonikii Jedikula fogházat, ahol nagyobb számú bolgár van, akiket a háború háború elején politikai okokból becsuktak. A görög hatóság ezeknek szabadon bocsátását is megígérte.

—«O»—

Olcsó tűzifa

felapritva (parkett hulladékfa) kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrészt. r. t.-nál házhoz szállítva. Legkisebb szállítás egy fuvar, körülbelül 2000 klg. — Telefon 16-29 és 39.

Közeledik a tél!

Petróleum és gázkályhák, legújabb rendszerű, radiátorok (kéménylevezetés nélküli gázkályhák) „gázrecheaud“-ok konyhai használatra kaphatók a

„STANDARD“ MŰSZAKI KERESKEDELMI R.-T.-nál

Adria Palota, Riva Szápáry Telefon 3-43.

—«O»—

Szénüzlet nyitás.

A nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására adom, hogy az „Ilona fürdő“ udvarában

—o SZÉNUZLETET NYITOTTAM —
hol is porosz valamint trifaili darabos kőszén bármilyen mennyiségben a legolcsóbb árak mellett, leolmozott zsákokban

házhöz szállítva

kapható. Megrendeléseket 13-92 és 13-93 telefonszámok alá kérek.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Teljes tisztelettel

Kell Henrik

ABBAZIA

BRISTOL szálló, kávéház s étterem.

140 modern szoba, lift, központi fűtés, melegvíz-vezeték, villany, telefon. Kitűnő magyar konyha.

Tulajd. Rudovits V.

Cukrászda

összekötve kávéházzal, Fiume legelőkelőbb helyén, fényesen berendezve, jóforgalmu üzlet, előnyös feltételek mellett eladó. Ajánlat „Pasticceria“ jellegre kiadóra kéretik.

Jó, tiszta magyar házikosztot

kaphat, nov. 15-től kezdve, TIZ intelligens fiatalember vagy hivatalnoknő itteni családnál.

Valamint ugyanott egy csinosan butorozott szoba, villanynyal és fürdőhasználatlaltal, ellátással vagy ellátás nélkül, kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Vidákovits

szálló és étterem

ABBAZIA Reichsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha

Magyar tulajdonos.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, függöny női és férfi konfekció árukban és butorokban. (Heti vagy havi részletfizetésre)

Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.

Telefon 15-65

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióküzlete

Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérneműek, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott árakon.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdőkkel).

ABBAZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengeri víz fürdők.

☛ Szobák 3.— koronától feljebb. ☛

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLER.

szivemből örülök neki. Reméljük, hogy ez az ítélet egyszer és mindenkorra kiirtja a világból a vérvád meséjét. Ez az én szilárd hitem és reményem. Csak azon csodálkozom, hogy találkozott államügyész, aki ilyen vád képviselőre vállalkozott. Még egyszer ismétlem: bízom abban, hogy a Beilis-pör az utolsó ilyen pör volt és öröndetes jelenségnek tartom, hogy Oroszországban is mind erősebben kezd világítani a felvilágosodottság szelleme."

Igen — Oroszországban. De Fiumében annál jobban terjesztik a sötétséget és a néphatítást a kapucinusok.

Idáig haladtak az egykor nagyon is szerény kolduló barátok, de még nincs tele a pohár. A hallatlan vakmerőség egyik botrányos esetéről egy varsói zsidó felekezeti lap, a Hazefira hasábjai számolnak be. Ez a lap egy kiewi távirat nyomán arról tudósít, hogy a kiewi Beilis-pör tárgyalási anyagában, bizonyítékul a rituális gyilkosság létezésével, ott fekszik több Fiumében készült kiadvány is. Ezeket a szennyes iratokat innen Fiuméből kétségtelenül a kapucinusok küldték a kiewi ügyésznek, hogy használja fel, ha eddigi bizonyítékai gyengék volnának.

Igy festenek ezek az alázatos képű emberek, ha egy kicsit a mindent elfedő revenda alá tekintünk.

Már most jöjj elő Szent Johanna és tégy biznyságot barátaid, a kapucinusok mellett. Hadd jöjjön a „vért izzadó“ szélhámos, a kapucinusok kegyeltje és protezsálja és izzadjon le azt a tényt, hogy ezek az emberek Krisztus akarata ellen cselekszenek, hogy ezek az emberek épp úgy üzletet csinálnak a vallásból, mint ő az izzadásból. Jöjjen hát a szélhámos, akit ugyanezek a kapucinusok vezettek fel szabadon, akit ők oltalmaztak, védtek és tartottak. Illik, hogy segítsen nekik, hiszen pajtások, egy csillagzat alatt egy sütetet esznek.

Igen, azok a fiumei kapucinusok küldték a szennyiratokat a kiewi ügyésznek, a kik az emberek nyakára szabadították Jeroschegg Johannát, a család leányzót, a már letartóztatott szélhámost.

És ha már a kapucinusok az ügyészhez fordultak, hadd tegyük ugyanezt mi is. Jelen irásunk kapcsán tisztelettel felhívjuk Melocco János dr. kir. ügyész ur figyelmét

az az egy ??
— Hiszen ez az! — mondta hevesen a harmadik asszony. — Ezért van szükségünk egy állandó „elérhetően vágyra“, melynek beteljesedését lelkünk mélyén önmagunk sem akarjuk. Mert aki biztosít bennünket arról, hogyha beteljesednék a legnagyobb, legforróbb vágyunk, nem fogjuk-e azonnal kiábrándulva legsilányabbnak, legértéktelebbnek minősíteni ezt is? Azt hiszitek, Radákné ebben a pillanatban talán nem nézi már kiábrándult szemmel az áhitott jegesmedvét? Annál is inkább, mert bizonyosan akadt gyöngéd lelkű „barátnő“, aki finom tapintattal megkérdezte tőle:

— Ugyan mi jutott eszedbe, édesem, hogy fehér boát és muffot vásároltál magadnak, mint egy fiatal leány?! Ne haragudj, lelkem, de nem illik már hozzád ez a viselet! Mindenki kinevet miatta.

— Szinte látom, szegény Radákné milyen boldogtalan arecal rakja skatulyába azt a szegény fehér boát, dohánysesomók, szürke organtín közé csavarva, hogy majdan legalább a kis unoka hasznát vegye, hogy a nagymamája olyan könnyelműen, meg gondolatlanul elvesztegette, amit egy asszonynak sohasem szabadna megeselekednie, szívének utolsó, legkedvesebb „elérhetően vágya“.

G. Miklósy Ilona.

a kapucinus papok nyomdájára. Ugy véljük nem lesz haszontalan és felesleges munka, ha egy kicsit széttekint abban a boszorkány konyhában, ahol egyebet sem tesznek, mint a mételeyt gyártják, a konkolyt hintik, a felekezeti és társadalmi gyűlölséget szítják. Próbálja meg a kir. ügyészség és ereszkezdjék le abba a csatornába, ahonnan a Szent Johannák és a kiewi szennyiratok felütötték vipera-fejüket. Kétségtelen, hogy sok olyan vakondok és ártalmas patkány fog felszínre kerülni, melyeknek elpusztításához a büntető paragrafusok éle szükséges.

Ujdonságok.

—o—

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántológvár, a papirgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica“ cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—o—

A FIUMEI MAGÁNTISZTVISELŐK ÜGYE.

Mindenkinek emlékezetében lesz még az hevesen megindult mozgalom, mely ez év júliusában A Tengerpartban zajlott le és amely azt célozta, hogy a fiumei magántisztviselők kasztrók és szakmák szerint, nemzeti-ségi különbség nélkül egyesüljenek. A mozgalom első eredménye a mensa, mint hírül vettük, rövidesen megnyílik.

A Fiumei Magántisztviselők Egyesületének vezetősége ezton is fel hívja az összes magántisztviselőket (akár tag, akár nem), hogy a még meghatározandó időpontban és rövidesen egybehívandó ülésen minél nagyobb számban jelenjenek meg. A mensában való részvételi díj havonként — előreláthatólag — 60 (hatvan) korona lesz ebéd és vacsoráért, de lesz kizárólagos ebéd bérlet is. Gondoskodnak arról, hogy a koszt minőségileg a polgári követelményeknek megfelelően, a bevásárlási források megválasztásánál pedig szem előtt tartják a hygienia és az egészségi szempontokat, melyre Fiumében ugyancsak jó vigyázni.

A Fiumei Magántisztviselők Egyesületének vezetősége felhívja és kéri a magántisztviselőket, hogy a mensához járuljanak hozzá és az egyesületi szolgálat által aláírás (hozzájárulási nyilatkozat) céljából bemutatandó íveket jegyezni szíveskedjenek. Legelőbb december 15-ig be fejezik az előmunkálásokat és remélik, hogy addig tiszta kö-

pet lehet majd alkotni a résztvevők számáról és ezzel kapcsolatban a mensa jövőjéről is. Hogy azonban ez a lehető leggyorsabban befejeztessék, nagyon kívánatos volna, ha a magántisztviselők a mensába való belépési szándékukat ezen sorok elolvasása után a vezetőséggel azonnal közölnék, vagy az egyesületi helyiségben naponta este 6—8 óra között ezen szándékukat személyesen bejelentnék.

—o—

— Személyi hír. Keller haditengerészeti altengernagy holnap a Tatra gőzösn Fiuméba érkezik.

— Magyar tanári állás a városi reál-gimnáziumban. Mint már megirtuk a városi reál-gimnáziumban kötelező tantárggyá tették a magyar nyelvet. A városi tanács most pályázatot hirdet az intézetnél betöltendő magyar nyelvi és irodalomtanári állásra, 2900 korona évi kezdőfizetéssel s 1200 korona lakbérrel.

— Felolvasás. A kiviteli akadémia hallgatóinak köre tegnap d. u. 6 órakor felolvasó-gyűlést rendezett, amelyen Lázár János, „Néhány szó a magyar ipar jövőjéről“ címmel szép és tartalmas felolvasást tartott a jelenlévők általános tetszése mellett. A felolvasás befejeztével dr. Schwalm Amadé tanár igen dícsérőleg nyilatkozott Lázár művéről.

— A kiviteli akadémia tanulmányi tanácsa ma délelőtt 11 órától 1 óráig a kormányzó palotában Wickenburg István gróf kormányzó elnökle mellett ülést tartott.

— Hangverseny egyesület. A Fiumei Hangverseny Egyesület az idei téli zeneidényre a következő programot állította össze:

November vége felé Fina Savio Chiarina olasz énekesnő hangversenye, december 14-én a Rosé-négyes, január közepe felé a triestzi vonós-négyes, január 30-án Sauer Emil zongoraművész, február 13-án Densberg Nóra hegedűművész, március 7-én Burmester Willy hegedűművész, április 3-án pedig a Roeger-Soldat négyes hangversenye lesz.

A legközelebbi napokban zenei összejövetelt tart az egyesület Serrazanetti A. vezetése alatt.

— Idegenek nyilvántartása. A városi rendőrségnek idegeneket nyilvántartó hivatala közzétette az augusztus 4-étől október 15-éig bejelentett idegenek statisztikáját. Ez időszakban 27,168 idegen érkezett városunkba s 8904 utazott el.

— Felhívás. A kiviteli akadémia hallgatóinak köre tisztelettel felkéri mindazokat, akiknél még a Diákasztal alap javára gyűjtőívek vannak, szíveskedjenek azokat, valamint az esetleg gyűjtött összegeket is a kör címére beküldeni.

— Tüdőbetegek intézete. A József Főherceg Szanatórium Egyesület helybeli fiókja tegnap este ülést tartott, amelyen megjelentek többek között Kankovszky Ferenc miniszteri tanácsos, Dardi Vazul városi tanácsvezető, Blasich dr. tisztii főorvos, Catti dr. kórházi főorvos, valamint Nádory és Ladó mérnökök. Tudomásul vették a minapi temetői gyűjtés szép eredményét, azután megkezdődött a vita a tüdőbetegek gondozó intézetének helye ügyében. Dardi tanácsvezető kijelentette, hogy 24 órán belül válaszolni fog. vajjon egy telep átengedése, vagy 2000 korona pénzsegély által fogja-e segíyezni a város az egyesületet.

Az ülés után Dardi és Tomor dr. főorvos, valamint Anyos titkár a kormányzóhoz mentek, akinek beszámoltak a tanácskozás eredményéről.

— **Az Ivernia érkezése.** A Cunard hajóstársaság Ivernia gőzöse holnap Fiuméba érkezik.

— **Diákasztal.** A kiviteli akadémia hallgatóinak köre ezúton is hálás köszönetet mond Villax Ella kisasszonynak a Diákasztal alap javára gyűjtött 7 korona 50 fillér összegért.

— **Cserkészlet Fiumében.** A Gyermekebarát Egyesület tegnap este igazgatósági ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy megalakítsa a cserkészek osztályát. A cserkészlet főcélja a szellemi és testi nevelés, mert míg egyrészt tornagyakorlatok és kirándulások által a testedzését segíti elő, másrészt a természeti szépségek megkedveltetése s az emberszeretet hirdetése által megnevesíti a gyermekek lelkét, hogy azok később jellemes és öntudatos emberré válnak. Egyik főfeladata a cserkészletnek még az állatvédelem is. Az egyesület kezdeményezését nagy figyelemmel kísérik, mint hogy itt Fiumében, ahol a gyermekek nagy része már kora ifjúságában megromlik, a cserkészlet nemes céljainál fogva igen áldásos munkát végezhetne.

— **Elek Pál lemondása.** E címen tegnapi lapunkban közölt hírünkkel szemben teljesen megbízható forrásból arról értesítünk bennünket, hogy az abbaziai kaszinó bezárása és az egész játékbank-ügy a „Bank-Aktiengesellschaft für die österreichische Riviera“ abbaziai intézetet avagy annak pénzügyi helyzetét közelebbről nem érinti, mivel nemcsak, hogy az Általános Forgalmi Részvénytársasággal szemben semminemű követelése nincs, sőt ellenkezőleg éppen az utóbbinak van a banknál betétje. Az említett vállalat részvényeiből mindössze körülbelül 200 darab van a Rivierabanknál lombardba véve, ezek is leginkább jómódu üzletfelektől, úgy hogy ezen lombardozásból kifolyólag a banknak legfeljebb jelentéktelen vesztesége lehetne, ami azonban helyzetét semmi esetre sem befolyásolhatná kedvezőtlenül.

Előbb az alkalomból szívesen konstatáljuk, hogy a Rivierabank Abbaziaiban évek óta valóságos missziót teljesít, amennyiben hathatós pénzügyi segítségével egész sor vállalkozás létesülését, pensiók építését tette lehetővé és mindmáig is, az általánosan rosszabbodott pénzügyi viszonyok dacára, előzékenyen segíti az abbaziaiakat, akik a bank segítségével nélkülül alig tudták volna, különösen az év első felében a csekély látogatottság folytán gyengén indult évadot nehézségek nélkül kibírni.

— **Egy vitorlás belesete.** Ma reggel a petróleumkikötőben eltört az indulófélben levő Bozsja Pomocs című vitorlás árbóca. A törést az okozta, hogy az árbóc korhadt volt. Szerencsére senkit sem sebesített meg a lezuhanó árbóc.

— **Csello-hangverseny.** A Deák-szálló nagytermében ma este egy a párisi és franciaországi hangverseny-pódiumokról már jól ismert, kiváló horvát csellóművész, Tkalec Gyuró tart hangversenyt. A zongorán fivére Ivo kíséri. A hangverseny este fél kilenckor kezdődik. Belépti díj 5, 3 és 2 korona.

— **Tolvajok iskolája.** Weisz Sámuel kereskedő, akinek a Corson cipőüzlete van tegnap bejelentette a rendőrségnek, hogy üzletének kirakatából egy pár gumicipőt loptak. Ciurlizza Antal kereskedősegéd három fiatal suhancot gyanúsított a lopással, akik kevéssel előbb a Forempoche-féle üzlet előtt loptak valamit s elmenekültek. A rendőrség a laza személyleírás alapján is elfogta a tetteseket, akik Tresel János 17, Sterbaz Péter 19 és Sabez József 14 éves ifjak. Ez utóbbi elmondotta, hogy Tresel és Sterbaz vezették fenyegetésekkel a rossz útra s ök

tanították be a lopásra. A rendőrség Sterbazzal együtt letartóztatta ennek kedvesét is, akit a határrendőrség már régebben nyomozott.

+ **A fiumei cukorforgalom.** Sűrűn halljuk a panaszt, hogy a fiumei cukorforgalom lebonyolítása különösen a Fiuméban összerolódott áru miatt nehézségekbe ütközik. Tegnap is kénytelen volt az államvasut háromnapos póthatáridőt hirdetni a Fiuméba irányított cukorszállításra vonatkozóan. A torlódást jórészt az okozza, hogy a cukorgyárosok a fiumei raktárakat megtölték és nem gondoskodtak az elszállításról. S noha ez évben is két hatalmas, négyemeletes, százhusz méter hosszú és husz méter széles tárházat adtak át a forgalomnak, még mindig félnek a cukortorlódástól, a melynek megakadályozására a Máv. igazgatósága a cukorgyárosok országos egyesületével olyan megállapodásra jutott, hogy ez egy csoportot alkotó cukorküldeményekkel megrakott kocsikat a földási állomástól Fiume állomásig egy vonatban, egymás mellett továbbítja, a mi azzal a haszonnal jár, hogy ily szállítványok Fiumében egy helyen, egy tömegben tárolhatók, a nélkül, hogy az egyes kocsirakományok között üres helyet kellene hagyni. Hogy az állomások kellően tájékozva legyenek a felől, hogy mely kocsik tartoznak egy csoporthoz, a cukorgyárosok az ugyanabba a csoportba tartozó kocsikat azonos bérrel fogják ellátni. Ezek a bérak minden egyes cukorgyár részére egy mástól megkülönböztethető módon készülnek. A Máv. kötelezettséget vállalt a cukor elszállításához szükséges különleges kocsik idejében való rendelkezésre bocsátására, a cukorgyárosok pedig arra kötelezték magukat, hogy csakis a Fiuméből való közvetlen elhajózásra rendelt cukrot fogják vasuton való szállításra földadni. Fiume állomás utasítást kapott, hogy az ugyanama rendeltetű cukor beraktározásának megkönnyítésére a felek érdekében minden lehetőt tegyen meg.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: Felhők és glescerék. — A becsület, dráma. — Oh ezek a mai gyermekek, bohózat.

— **Berlin-szálloda Budapesten.** A főváros életéből egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay utca 10. sz. a megnyílt a 140 díszesen berendezett szobából álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Ottó, az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szákszerű vezetésére.

Gyenge csontalkatu

gyermekek, kik undorodnak a csukamájolaj szedésétől, egész különös szeretetet tanúsítanak a Scott-féle emulsió iránt. Ez az ok indítja az orvosokat arra, hogy a közönséges csukamájolaj helyett Scott-féle emulsiót rendeljenek, ha a kis pácienseknek csontképező elemre van szükségük. A Scott-féle emulsió, csontképező alkotórészekből álló összetétele folytán, a fiatal szervezetnek erőt kölcsönöz és pótolja a csontknál ilyen esetekben hiányzó ásványállományt. A gyermekek kezdenek egyenes testtartással járni és rövid idő múlva kellő biztonsággal, életvidáman futkosnak.

Határozza tehát el magát halvány, gyenge gyermekeivel, a jó, könnyen emészthető Scott-féle csukamájolaj emulsiót szedtetni, mely őket rövid idő múlva pirospozsgásokká, vidákká teszi.

De csak a Scott-féle emulsió és nem más.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyegget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére Wien VII, egy gyógyszertár utján próbaadagot küldünk.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

TŐZSDE.

	Nov. 11 zárlat	Mai árt. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	814.75	812.50
Osztrák hitelrészvény	521.50	620.50
4%-os koronajáradék	80.50	80.65
Osztr.-magy. államvasut	690.50	688.—
Jelzálogbank	415.—	416.50
Leszámitolóbank	504.—	504.—
Hazai Bank	279.—	278.50
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	531.50	529.50
Rimamurányi	635.—	632.50
Salgótarjáni	731.50	724.—
Közuti Vasut	621.50	619.50
Városi Villamos	350.—	350.—
Adria	570.—	—
Déli Vasut	106.—	—
Magyar Cukoripar	2600.—	—
Rizsgyár	3720.—	—
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.31	11.25
Buza októberre	—	—
Rozs októberre	—	—
Rozs áprilisra	8.83	8.77
Zab októberre	—	—
Zab áprilisra	7.25	7.25
Tengeri májusra	6.33	6.29
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	620.—	622.50
Magyar hitelrészvény	814.—	817.—
Osztrák magyar államvasut	689.—	689.50
Déli Vasut	106.50	106.50
Alpesi	776.—	774.—
Skoda	776.—	778.50
Osztr. koronajár.	81.70	—
Fiumei és trieszti értékek:		
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—	—
Banca Fiumana	650.—	—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—	—
Fiumei Népbank	115.—	—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—	—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—	—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	250.—	—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—	—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1125.—	—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—	—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1000.—	—
„Magyar Olajgyár“	1000.—	—
Austro-Americana	202.—	—
Navigatione Libera Triest	283.—	—
Osztrák Lloyd	610.—	—
Stabilimento Tecnico	599.—	—
Ampela Szeszpároló Rt.	9800.—	—
I. Trieszti Rizsgyár	420.—	—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	660.—	—
Spalato Portland Cement	447.—	—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	371.—	—
Riunione Adriatica	802.—	—
	3570.—	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kör- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1125.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1000.—
„Magyar Olajgyár“	1000.—
Austro-Americana	202.—
Navigatione Libera Triest	283.—
Osztrák Lloyd	610.—
Stabilimento Tecnico	599.—
Ampela Szeszpároló Rt.	9800.—
I. Trieszti Rizsgyár	420.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	660.—
Spalato Portland Cement	447.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	371.—
Riunione Adriatica	802.—
	3570.—

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Kerestetik feltétlen tiszta féregmentes butorozott szoba, villanyvilágítással, lehetőleg déli fekvéssel, november 15-ére. Azonnali ajánlatot kérek a Globus hírlapügynökséghez „Hitelbanki tisztviselő“ címre.

KÖZGAZDASÁG.

+ Elek Pál és az Adria részvényesei.

Az Est írja: Az Adria tengerhajózási részvénytársaság 1910. április 30-án közgyűlést tartott, amelyen tudvalevőleg gyökeresen megváltoztatták az alapszabályokat. A változások nagyrésze beleütközik a részvénytársaság alapító tervezetbe és épp ezért sokan megtámadták a közgyűlés határozatát és némely rendelkezés bírói megsemmítését kérték. A leglényegesebb változás volt az, amely kimondta, hogy a bemutatóra szóló részvények névre szóló részvényekre alakítandók át és hogy a közgyűlésen csak azok a részvények szavazhassanak, amelyek legalább hat hónappal a közgyűlés összehívása előtt a társaság könyveiben a letevő névre voltak írva. Ezekkel a rendelkezésekkel az Adriánál döntő szerepet játszó Kereskedelmi Bank, meg akarta akadályozni, hogy a közgyűlésen meglepetések érhesek. A királyi ítélőtábla a részvényeknek névre szóló részvényekké való átalakítását nem hagyta jóvá és így a részvények továbbra is bemutatóra fognak szólni. Elek Pál azonban dr. Várkonyi Oszkár útján megtámadta a közgyűlési határozatok egyéb pontjait is, különösen a részvényeknek hat hónappal a közgyűlés megelőzőleg történő átírását is és a királyi ítélőtábla erre vonatkozólag is megsemmisítő határozatot hozott és kimondta, hogy a részvények letételére vonatkozólag a régi alapszabályok maradnak érvényben. A kereskedelmi törvény szerint a jogokat, a melyek a részvényeseket megilletik, a részvényesek összessége gyakorolja. Már pedig az Adria határozata a részvényeseket két csoportra osztja, olyanokra, a kiknek részvényei hat hónapon át a társulat könyveiben a letevő néven szerepelnek és olyanokra, a kiknek részvényei e követelmények nem felelnek meg. Az első csoport tehát a jogok birtokában van és mint kisebbség is kijátszhatja a tulajdonképeni többség közgyűlésen gyakorlandó jogait. A közgyűlésen való részvétel jogát ilyen mértékben korlátozni nem lehet s ezért a tábla megsemmisítette az alapszabályok módosítását és e tekintetben is a régi alapszabályokat hagyta érvényben.

+ Dunántul új vasutja. A dunántuli helyi érdekű vasuti hálózat, amely 500 km. hosszúságban futja be a Dunántulra, 110 km. hosszúságú új vonallal szaporodott. Az új vasut közgazdaságilag rendkívül fontos vonala lesz nemcsak a Dunántulnak, de Magyarország jó nagy részének is, mert közvetlen összeköttetést létesít Pozsony és Felsőmagyarország között. Közgazdasági szempontból az új összeköttetés azért válik nagy fontosságúvá, mert általa lesz Felsőmagyarország iparának, kereskedelmi életének és gazdasági forgalmának egyenes útja Fiume felé és Fiuméig. Az új vasuti vonal nyomozási viszonyok között egy tökéletes frankfurti és müncheni pénzesport közreműködésével épült ki, amely csoport a birtokában levő dunántuli hálózat pénzügyi erejét felhasználva létesítette az új vasuti vonalat és a Máv. esatlakozó állomásait 12 millió korona költséggel és az építést Fábrián Lajos vállalkozó mérnökre bízta. Az új vonal, amely Kőszegről indul ki és Zalaegerszegen végződik, e hó 8-án nyílt meg.

Nyomatott a „POLINNIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

PROSPECTUS

250.000,000 korona összegű

1916. évi október 1-én lejáró

1913. évi magyar királyi adómentes 4 1/2%-os állami pénztárjegy kibocsátása tárgyában.

A m. kir. pénzügyminiszter az 1910. évi IV. törvények 2. paragrafusában felhatalmazást nyert arra, hogy az ugyanazon törvények 1. paragrafusában engedélyezett 9.315.185 K kiadására továbbá az 1904. évi XIV., az 1908. évi XXIX., az 1908. évi XXXI. és az 1909. évi XV. törvények alapján az 1910. évben végrehajtható beruházások 71.571.117 K 37 f-t tevő költségeinek fedezésére, az 1908. évi L. törvények 7. paragrafusa alapján kibocsátott 215.000.000 K névértékű 4 és fél százalékkal kamatozó állami pénztárjegyek beváltására és a pénztári készletek kiegészítésére összesen szükséges 560.000.000 K beszerzése céljából kibocsátható járadékkötvények értékesítésének lebonyolításáig a felmerülő szükséglet átmeneti hitelművelet útján fedezhesse. E törvényes felhatalmazás alapján 1910. évi október 1-én összesen 250.000.000 K névértékű, évi 4 és fél százalékkal kamatozó adómentes állami pénztárjegyek boesáttattak ki, melyek 1914. évi január hó 1-én válnak esedékesekké.

A m. kir. pénzügyminiszter eme pénztárjegyek helyébe, ezuttal az 1910. évi IV. törvények 2. paragrafusában nyert felhatalmazás alapján, újból kettőszázötven millió (250.000.000) korona névértékű évi 4 és fél százalékkal kamatozó adómentes állami pénztárjegyet boesát ki.

Ezen állami pénztárjegyek bemutatóra szólnak és magyar és német nyelven állítottak ki. A címletek a magyar királyi pénzügyminiszternek, a magyar királyi központi állampénztár igazgatójának, a magyar királyi pénzügyminiszteri számvevőség hiteltügyi csoportja főnökének faxsimile-aláírásával és egy ellenőrző tisztviselőnek eredeti kézaláírásával vannak ellátva.

Az állami pénztárjegyekben megjelölt tőkekövetelést a magyar királyi államkincstár, az alább megnevezett beváltóhelyeknél a bemutatóknak az állami pénztárjegy bevonása ellenében minden levonás nélkül, adó- és illetékmentesen 1916. október 1-én visszafizeti. A m. kir. pénzügyminiszterium fenntartja azonban magának azt a jogot, hogy az állami pénztárjegyeket három havi előzetes felmondás után, már előbb, még pedig 1916. évi január 1-ére, vagy április 1-ére, vagy július 1-ére, egészen vagy részben visszafizethesse.

Az állami pénztárjegyek után 1913. évi október 1-étől kezdődőleg évi 4 és fél százalék kamattal fizetnek, minden év április 1-én és október 1-én lejáró félelvi utólagos részletekben. Ezen állami pénztárjegyek hat félelvi szelvényre vannak ellátva, melyekből a legkorábbi 1914. április 1-én, az utolsó pedig a pénztárjegy lejártakor válik esedékesévé.

Az állami pénztárjegyek, valamint az azokon levő kamatszelvek minden fennálló és a jövőben behozandó magyar adó, bélyeg és illeték levonása nélkül váltatnak be.

Az állami pénztárjegy birtokosának követelési joga a tőkére nézve husz év alatt, a kamatokra nézve hat év alatt, az esedékesség napjától számítva, elévül (1881. évi XXXIII. t.-c.).

Ezen állami pénztárjegyekre vonatkozó minden közlemény a „Budapesti Közlöny“-ben és a „Wiener Zeitung“-ban fog közzétetni.

Budapesten, 1913. november havában.

A magyar királyi pénzügyminiszter:

Teleszky János s. k.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS.

Vonatkozólag a magyar kir. pénzügyminiszter ur Ö Excelenciája fenti prospektusára — 250.000,000 korona névértékű 1916. évi október 1-én lejáró magyar királyi adómentes 4 1/2%-os állami pénztárjegy — ezennel nyilvános aláírásra boesáttatik.

AZ ALÁÍRÁS TÖRTÉNIK:

a) oly módon, hogy fizetéseken az 1914. évi január 1-én lejáró 1910. évi kibocsátású m. kir. 4 és fél százalékos állami pénztárjegyek nyújthatnak be az alább felsorolt aláírási helyeknél

1913. évi november 12-től, szerdától, 18-ig, keddig, bezárólag

terjedő határidőben; a kiosztásnál az ilyen jegyzések teljes összegükben fognak tekintetbe vétetni;

b) készpénzfizetés ellenében

1913. évi NOVEMBER 18-án, KEDDEN,

a Magyar Általános Hitelbank, fiumei fiókjánál (Via Vincenzo de Domini 2).

Az aláírás az e célra szolgáló bejelentési ivecvel történik, melyek a fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.

Az aláírási ár ugy az 1910. évi m. kir. 4 és fél százalékos állami pénztárjegyek beszállgatása esetén, mint a készpénzaláírásokra nézve 95 százalékot tesz, hozzáadva az 1913. évi október hó 1-től az átvétel napjáig járó 4 és fél százalékos folyó szelvénykamatozatot.

a) Amennyiben fizetésül 1910. évi m. kir. 4 és fél százalékos állami pénztárjegyek nyújthatnak be, a következő határozmányok mérvadóak:

1. A fizetésül szolgáló 1910. évi m. kir. 4 és fél százalékos állami pénztárjegyek számjegyzék kíséretében vagy a név megjelölésével ellátva, az aláírási hely elismervénye, ellenében, az aláírással egyidejűleg szolgáltatandók be.

2. Az új kibocsátású 1913. évi m. kir. 4 és fél százalékos állami pénztárjegyek a benyújtóknak ezen elismervény visszaadása ellenében f. é. december 1-től december 31-ig ugyanoly névértékben fognak kiszolgáltatni.

3. Az 1910. évi m. kir. 4 és fél százalékos állami pénztárjegyek az 1914. január 1-én lejáró szelvényre nyújthatók be és értékük a következőképen fog számításba vétetni:

minden 100 K n. é. . . . . 100 K — f-rel.

hozzáadva a 4 1/2%-os szelvénykamatozat 1913. július 1-től december 31-ig bezárólag . . . . . 2 „ 25 „

tehát minden 100 K n. é. pénztárjegy . . . . . 102 K 25 f-rel.

Ellenben az új 1913. évi m. kir. 4 és fél százalékos állami pénztárjegyek a következő módon fognak számításba hozatni:

minden 100 K n. é. á 95% . . . . . 95 K — f-rel,

hozzáadva a 4 1/2%-os szelvénykamatozat 1913. október 1-től december 31-ig bezárólag . . . . . 1 „ 12 „

összesen tehát . . . . . 96 K 12 f-rel.

A beszállgatott régi állami pénztárjegyek és az új kibocsátású állami pénztárjegyek beszámítási értéke közötti különbözetet az aláírási helyek az utóbbiak átvétele alkalmával készpénzben fogják megtéríteni. A régi állami pénztárjegyek benyújtásával egyidejűleg kifejezendő kívánságra, ezen különbözet kiegyenlítésékepen — míg a készlet tart — megfelelő további összegű új kibocsátású állami pénztárjegy fog a fenti aláírási ár alapján kiosztatni. Az esetleg fennmaradó összeg készpénzben fog kifizetett.

4. Az 1913. évi állami pénztárjegyek kiadása ugyanazon aláírási helynél történik, amelynél az 1910. évi állami pénztárjegyek letételtek.

b) Amennyiben az aláírás készpénz ellenében történik, a következő határozmányok mérvadóak:

1. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 5 százaléka biztosítékképen letendő és pedig vagy készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számítandó értékpapírokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatóknak tart.

2. Az aláírás alapján átengedendő összeg a cserejegyzések kielégítése után fennmaradó összeg mérvéhez képest az aláírás befejezte után mielőbb megállapított és arról az aláírók értesítettnek. Minden aláírási helynek jogában áll az egyes átengedések összegét belátása szerint meghatározni. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része visszaadatik. 1914. május hó 15-ig terjedő zárolási kötelezettséggel történő jegyzések különös figyelemben fognak részesülni.

3. Az aláíró az aláírása alapján részére átengedett állami pénztárjegyeket f. évi december hó 1-től kezdve legkésőbb december hó 20-ig tartozik átvenni. Az aláíróknak jogában áll a neki átengedett állami pénztárjegyeket a megjelölt időn belül 5000 koronánál nem kisebb részösszegekben is átvenni. Az átvétel alkalmával az aláírási hely a letett biztosítékot elszámolja, illetőleg visszaadja.

4. Az átvétel ugyanazon helyen eszközölendő, ahol az aláírás történt.

Fiume, 1913. november havában.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal
Logasić J. közvetítő irodájához
 Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87.
 Őres lakások és butorozott szobák szintén közvetíttetnek.

Női divatkülönlegességek, ruhadiszkek és egyéb kellékek üzlete
Poleiner János
 Via della Torre 1. — A görög-keleti templommal szemben.
 Modern kézimunkák, és minden hozzávaló. Kellékek nagy választékban. Idény-ujdonságok.

Horváth Ferencz - Fiume
 Via Fr. Petrarca 4.
 angol usi szabó műhelye
 Készít uri öltönyöket a legújabb divat és mérsékelt árak mellett. Elfogad bármilyen tisztítást és javítást.

= Kadlec Frigyes =

szüicsmeszter
FIUME, DEAK FASOR 8 sz.
NAGY RAKTÁR
konfekcionált
szörmeáruban
 n. m. modern női sapkák, stó-lák, szörmeboak, hermelin-muffok, skunksok, sealbisamok, martorek, különböző rókabőr-árak.
 Szörmebélések férfi- és női kabátokhoz
 Nagy választék kabátokhoz való szörmekben hölgyek öltözékéhez métermértékre is.
 LÁBZSÁKOK- és táskák szörmekből.
 Báránybőr cipők és kabátok bélése.
 Másból vásárolt szörmeárak értékbecslésére nem vállalkozom, azonban azon hölgyeknek akik elsőrendű budapesti, bécsi és párisi áruházakból származó szörmeárakat kívánnak, készséggel rendelék ilyeneket.

RITKA ALKALOM.

Cipők és egyéb lábbelik új és nagy raktára
A nagyvásárcsarnok mellett. - BOGOJEVICH D. - Via Porto 2.
 Különböző gyárakban általam személyesen eszközölt nagy bevásárlások folytán, raktáramban **amerikai, francia és angol férfi- női- és gyermekcipők az eredeti árnál 30-40 százalékkal** olcsóbban kerülnek eladásra.
 Nem selejtes, vagy értéktelen raktári tömegáru, hanem elsőrendű áru, amelyért személyesen garantálok!

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
 Hölgyek " 24 " " "
Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,
12 Kor.-tól feljebb.
Nagy, választék
 pénzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Figyelem!!

Elsőrendű bécsi gyárból származó férfi- és női fehérműek raktára.
 Konkurencián kívüli eladás.

Női ingek kitűnő siffon-ból K. 1.30
 Női ingek szallagokkal K. 1.90.
 Női ingek igen jó vászonból K. 1.96.
 Női nadrág siffon-ból K. 1,96, 2,40 és 3.—.

Modern bluzok, bársony és pargetből, legolcsóbb árak mellett.
„AL BUON PREZZO“
 (AZ OLCSÓSÁGHOZ)
 divatkereskedésben.
 Óváros Kobler-tér, az „Abbazia“-mozgófény képszínházzal szemben.
 — — **MAGYAR KISZOLGÁLÁS.** — —

Árjegyzék ingyen.
Haas Leopold
 Telef. 12-67. **FIUME** **CORSO 6.**

Gyenge férfiak! Öregek és fiatalok!
 Ne csüggedjete! Feltaláltam
 a férfierő gyengeségének (neurasthenikus impotenciának) azonnali megszüntetését. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Kérjen zárt boríték alatt megküldendő ismertetőt 40 fillér postabélyeg csatolása mellett.
Cím: „Nova Mechanika 16r“,
 Fiókbérlet 40, Budapest—Főposta.

Amerikai cipőüzlet Corso 31 sz. Via Fosso 1 sz.
T. Blažić - Fiume.
 Egységes árak. Egységes árak.
Férfiak és nők részére.
 Elegáns kivitelben.
 THE CHICAGO SHOE 16,50 kor. —
 THE NORIS SHOE 18,50 kor.

Wotan **Lámpa**

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
 Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.
 Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körut 36. Gyár-utca 13.